

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobců: a) P. V.
 b) K. H.
 oba zastoupeni JUDr. Václavem Kaskou, advokátem
 se sídlem Žižkova třída 1914/1a, České Budějovice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
 se sídlem Žižkova 57, Jihlava

za účasti: **ČEPS, a. s.**
 se sídlem Elektrárenská 774/2, Praha 10

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. února 2020, č. j. KUJI 7054/2020,

takto:

- I. Řízení o žalobě žalobce b) se zastavuje.
- II. Žaloba se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Žalobkyni a) se vrací z účtu krajského soudu zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Žalobci podali dne 12. 11. 2020 u zdejšího soudu žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu ustanovení § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a to proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl společné odvolání žalobců proti rozhodnutí Městského úřadu Havlíčkův Brod (dále také jen „vyvlastňovací úřad“) ze dne 11. 9. 2019, č. j. MHB_ST/1293/2018/soch-29 JID:62627/2019/muhb, a toto rozhodnutí potvrdil.
2. Uvedeným rozhodnutím rozhodl vyvlastňovací úřad tak, že výrokem I. omezil vlastnické právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku p. č. X (orná půda) v katastrálním území X o ploše 231,2 m², jehož spoluvlastníky jsou žalobci, ve prospěch společnosti ČEPS a.s., opravňující vyvlastnítele k umístění a provozování přenosové soustavy zahrnující vedení 400 kV (přetnutí pozemku p. č. X v k.ú. X vodiči vedení), jak je vymezeno v geometrickém plánu č. 795-180749/2018 potvrzeného Katastrálním

úřadem pro Vysočinu, katastrálním pracovištěm Havlíčkův Brod pod č. PGP-504/2018-601 dne 24. 4. 2018, výrokem II. podle § 3c zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), v platném znění (dále jen „liniový zákon“), určil lhůtu 4 roky od nabytí právní moci výroku I. rozhodnutí o omezení vlastnického práva, ve které je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečnění účelu vyvlastnění – zahájit stavbu přenosové soustavy elektřiny s názvem: „Vedení 400 kV – V413 Smyčka HBM“ a výroky IIIa., IIIb., IIIc., IIId., IIIe. a IIIf. stanovil každému vyvlastňovanému náhradu za vyvlastnění ve výši 1000 Kč a vyvlastniteli povinnost zaplatit náhradu do 60 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o vyvlastnění.

3. Z obsahu žaloby a jejích příloh vyplynulo, že žalobci podali žalobu proti tomuto rozhodnutí již v dubnu 2020, ale u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě dle části páté o. s. ř. Žalobci v žalobě tvrdili, že se tak mělo stát 24. 4. 2020, z obsahu příloh žaloby (konkrétně z usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2020, č. j. Ncp 520/2020-96, a z usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 5. 10. 2020, č. j. 11 C 74/2020 – 103) však plyne, že měla být tato žaloba podána až 25. 4. 2020.
4. Okresní soud v Havlíčkově brodě usnesením ze dne 5. 10. 2020, č. j. 11 C 74/2020 - 103 (doručeným zástupci žalobců dne 12. 10. 2020), řízení zastavil, neboť „*dospěl k závěru, že jsou zde dány okolnosti, které zakládají věcnou příslušnost soudů ve správním soudnictví, a to v daném případě podle § 28 odst. 1 věta první zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění.*“ Ve smyslu § 104b odst. 1 o. s. ř. a § 72 odst. 3, 4 s. ř. s. pak soud účastníky poučil o možnosti podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení.
5. V návaznosti na toto poučení byla pak ze strany žalobců podána v uvedené lhůtě (dne 12. 11. 2020) nyní posuzovaná žaloba u zdejšího soudu.
6. Včasné podání žaloby je jednou ze základních podmínek řízení, jejímž splněním se soud musí zabývat z úřední povinnosti před tím, než přistoupí k jejímu vlastnímu posouzení.
7. Navíc i osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření k žalobě namítla, že žaloba byla podána opožděně. Upozornila totiž, že se jedná o vyvlastňovací řízení týkající se stavby energetické infrastruktury, jak je definovaná v § 1 odst. 4 liniového zákona. Správní řízení bylo výslovně dle tohoto zákona vedeno. Podle § 2 odst. 2 téhož zákona se zkracuje obecná lhůta pro podání žaloby na polovinu, tedy na 1 měsíc. Protože napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 2. 2020 a žaloba byla původně u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě podána 24. 4. 2020, byla podána opožděně.
8. Na toto vyjádření zareagovali žalobci v replice ze dne 2. 2. 2021. Namítli, že jednali v intencích poučení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě obsaženého v usnesení č. j. 11 C 74/2020 - 103 odkazujícího na § 72 odst. 3 s. ř. s. Tam uvedená lhůta je již lhůtou speciální, týkající se možnosti nápravy, kterou zákon poskytuje pro případ, že namísto podání správní žaloby u správního soudu byla podána žaloba dle části páté o. s. ř. u soudu obecného, a to při vědomí, že odlišení dosahu obou druhů žalob není v mezních případech zcela zřetelné (v daném případě bylo dokonce nezbytné posouzení Vrchním soudem v Praze). Dle názoru žalobců není možné, a z hlediska zachování ústavního práva na spravedlivý proces ani únosné, aplikovat na tuto - oproti obecné dvouměsíční lhůtě již na polovic zkrácenou lhůtu - její další krácení dle § 2 odst. 2 liniového zákona, tzn., že v

případě duplicitního střetu vícero speciálních právních úprav o krácení lhůty pro podání správní žaloby je aplikačně přípustné pouze jedno krácení lhůty.

9. Pokud jde o zachování lhůty pro podání původní žaloby dle části páté o. s. ř., žalobci namítli, že šlo o zcela jiné než předmětné řízení vedené dle soudního řádu správního. Pokud by Okresní soud v Havlíčkově Brodě dospěl k názoru, že původní občanskoprávní žaloba nebyla podána včas, musel ji dle § 250 odst. 1 písm. a) o. s. ř. bez dalšího odmítnout. To se nestalo, naopak soud zkoumal, zda je k jejímu projednání věcně příslušný, přičemž po obdržení právního názoru Vrchního soudu již zahájené řízení zastavil s poučením na možnost podání správní žaloby dle § 72 odst. 3 s. ř. s. Pokud se do usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě o zastavení řízení ze dne 5. 10. 2020, č. j. 11 C 74/2020 – 103, žádný z účastníků (tedy ani osoba zúčastněná na řízení) neodvolal a usnesení se stalo pravomocným, není již možno dle žalobců znovu přezkoumávat otázku včasnosti či nevčasnosti podání původní občanskoprávní žaloby v předmětném řízení vedeném dle s. ř. s. (míněno asi o. s. ř. – pozn. soudu), nýbrž lze posuzovat pouze včasnost podání aktuální správní žaloby.
10. V návaznosti na to žalobci vytkli správním orgánům, že je ve vyvlastňovacím řízení dostatečně nepoučily o podřaditelnosti daného případu pod režim liniového zákona, ač tak vyvlastňovací úřad byl povinen učinit ve smyslu § 2 odst. 1 citovaného zákona již v oznámení o zahájení řízení. Odvolací správní orgán pak v závěru napadeného rozhodnutí poučil účastníky pouze o nemožnosti dalšího správního odvolání, nikoli však o značně komplikovaných možnostech soudního přezkumu rozhodnutí, ač zajisté právě v tomto směru bylo takového poučení velmi zapotřebí. Poučovací povinnost správních orgánů byla tedy dle mínění žalobců dotčena nepřiměřeným úředním formalismem, jenž je v přímém rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů stanovenými v hlavě II. správního řádu, zejména v jeho § 4.
11. Ještě před posouzením včasnosti žaloby nepřehlédl krajský soud skutečnost, že v reakci na výzvu soudu na zaplacení soudního poplatku za podání žaloby každým ze žalobců (2 x 3 000 Kč), sdělili žalobci soudu, že z důvodu procesní ekonomie uhradí soudní poplatek v soudem stanovené lhůtě pouze žalobkyně a). V návaznosti na to vyjádřili názor, že soud by měl řízení vůči žalobci b) zastavit.
12. Krajský soud tak **ve výroku I.** tohoto usnesení v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, učinil. Dle tohoto ustanovení nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.
13. **Výrokem II.** musel soud žalobu odmítnout, a to z následujících důvodů.
14. Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Dle odst. 3 téže normy, jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

15. Právě v takové situaci se žalobci ocitli, neboť podali chybně žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného u civilního soudu, ačkoliv měla být podána v řízení vedeném správními soudy. Civilní soud proto řízení dle § 104b o. s. ř. zastavil a poučil žalobce o možnosti postupovat dle citovaného § 72 odst. 3 s. ř. s. Tak žalobci učinili a v tam stanovené měsíční lhůtě správní žalobu u správního soudu podali.
16. Dle věty druhé citovaného ustanovení ovšem platí, že za den podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného, je nutno považovat den, kdy byla podána u civilního soudu. Tímto dnem je buď 24. duben 2020, jak žalobci uvedli v žalobě, nebo 25. duben 2020, jak je uvedeno ve shora citovaných usneseních civilních soudů. Tento rozpor však není pro posouzení včasnosti podání žaloby relevantní z důvodů uvedených níže, proto jej krajský soud dále nevyjasňoval. Nesporné je, že se tak stalo v jednom z těchto dnů.
17. Nesporná je dále skutečnost, kterou krajský soud ověřil ze správního spisu, tedy že napadené rozhodnutí žalovaného bylo zástupci žalobců doručeno 24. 2. 2020.
18. A do třetice – za nesporný považuje krajský soud i fakt, že vyvlastňovací řízení, jehož výsledkem je napadené rozhodnutí, bylo řízením podle liniového zákona.
19. Tento fakt vyplývá nejen z toho, že aplikaci uvedeného zákona zmínily správní orgány obou stupňů formálně ve svých rozhodnutích včetně jejich výroků, ale i z materiálního obsahu těchto rozhodnutí. Z nich plyne, že předmětem vyvlastňovacího řízení bylo omezení vlastnického práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemku opravňující vyvlastnitel k umístění a provozování přenosové soustavy zahrnující vedení 400 kV (přetnutí pozemku vodiči vedení). Dle § 1 odst. 4 písm. a) liniového zákona se totiž vybranými stavbami energetické infrastruktury rozumí stavby a zařízení přenosové soustavy.
20. Žalobci podali žalobu u zdejšího soudu nepochybně ve lhůtě 1 měsíce, v souladu s poučením obsaženým v usnesení Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 5. 10. 2020 č. j. 11 C 74/2020 – 103, o zastavení řízení podle § 104b odst. 1 o. s. ř. To ovšem bez dalšího neznámá, že jde o žalobu včasnou, neboť závěr o včasnosti závisí na tom, zda žaloba podaná původně u civilního soudu byla podána ve lhůtě stanovené zákonem k podání žaloby ke správnímu soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 30/2005-66; rozhodnutí správních soudů citovaná v tomto rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
21. Dle § 2 odst. 2 věty první liniového zákona lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízení podle § 1 se zkracují na polovinu.
22. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. února 2020, č. j. KUJI 7054/2020, tak bylo nutno podat ve lhůtě jednoho měsíce poté, kdy rozhodnutí bylo žalobcům (jejich zástupci) oznámeno doručením jeho písemného vyhotovení (jak už bylo shora uvedeno, stalo se tak 24. 2. 2020). Liniový zákon je totiž právě oním zvláštním zákonem, na který odkazuje § 72 odst. 1 s. ř. s., který stanoví lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu odlišně od obecně lhůty dvouměsíční.
23. Relevantní tedy je, že žalobci podali původní žalobu u civilního soudu až 24. nebo 25. 4. 2020, tedy v každém případě měsíc po uplynutí lhůty pro podání této žaloby (žaloba měla být podána do 24. 3. 2020).

24. Shora zmíněné argumenty obsažené v replice žalobců ze dne 2. 2. 2021 tak nemohou obstát, neboť opomíjejí zejména shora již citované znění § 72 odst. 3 s. ř. s. in fine.
25. Krajský soud pro úplnost dodává, že zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze dle § 72 odst. 4 s. ř. s. prominout.
26. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani to, že vyvlastňovací úřad v Uvědomění o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 7. 11. 2018 nepoučil výslovně jeho účastníky o tom, že se na ně vztahuje liniový zákon, ačkoliv mu to ukládá § 2 odst. 1 tohoto zákona. Jak už uvedl krajský soud shora, tato skutečnost vyplývala zcela zřetelně nejpozději z rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu. Nesplnění této povinnosti nemůže mít za následek prodloužení lhůt pro podání žaloby.
27. Žalovaný coby odvolací orgán pak nebyl povinen v poučení o opravném prostředku, které je součástí napadeného rozhodnutí, informovat účastníky řízení o tom, zda, za jakých podmínek a u kterého věcně a místně příslušného soudu je možné napadnout toto rozhodnutí žalobou dle § 65 a násl. s. ř. s. Tato povinnost mu z žádného ustanovení správního řádu nevyplývá a to ani s ohledem znění §§ 2 až 8 správního řádu, které zakotvují základní zásady činnosti správních orgánů.
28. S ohledem na shora uvedené proto krajský žalobu jako opožděnou odmítnul podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Neprojednával věc samu, a proto mohl rozhodnout bez jednání (§ 49 odst. 1, věta první s. ř. s. *a contrario*).
29. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že s ohledem na obsah žaloby je zřejmé, že žalobci posuzovanou žalobou napadali výroky rozhodnutí žalovaného ohledně omezení jejich vlastnického práva odpovídajícího věcnému břemenu, nikoliv výroky o určení výše náhrady za omezení vlastnického práva. Ani v části se tak nejednalo o žalobu dle § 244 o. s. ř. Nejde tak ani o situaci, kdy by krajský soud musel vyloučit některou část žaloby v souladu s § 28 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, k projednání v občanském soudním řízení (porovnej se závěry obsaženými v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2020, č. j. Ncp 520/2020-96).
30. Ohledně nákladů řízení postupoval krajský soud s odkazem na ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta (**výrok III.**).
31. Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu nákladů pouze za podmínek vymezených v § 60 odst. 5 s. ř. s. Ty ovšem v projednávané věci nenastaly, proto soud rozhodl, jak je uvedeno ve **výroku IV.**
32. **Výrokem V.** pak krajský soud rozhodl o vrácení soudního poplatku uhrazeného žalobkyní a) a to v plné výši. Vychází přitom z § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, neboť návrh na zahájení řízení byl před prvním jednáním odmítnut.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 8. února 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu